USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Aleše Roztočila a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobce: **N. T. H.**, zast. JUDr. Mgr. Štěpánkou Mikovou, advokátkou, se sídlem 28. října 1001/3, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 9. 2018, č. j. OAM-739/ZA-ZA02-LE05-R3-2015, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích ze dne 6. 2. 2020, č. j. 52 Az 3/2019 – 33,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

[1] Žalovaný v záhlaví uvedeným rozhodnutím neudělil žalobci mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu.

[2] Krajský soud nadepsaným rozsudkem žalobu zamítl.

[3] Žalobce (dále též „stěžovatel“) podal proti tomuto rozsudku krajského soudu kasační stížnost. Namítl, že se žalovaný nedostatečně vypořádal s tvrzeními stěžovatele o důvodném strachu z pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu z důvodu příslušnosti k sociální skupině propuštěných trestanců. Vyjádřil v této souvislosti obavy, jak s ním bude jakožto s trestancem nakládáno ve Vietnamu ze strany úřadů a společnosti. Stěžovatel nesouhlasí s názorem soudu, že skupinu propuštěných trestanců nelze podřadit pod § 12 zákona o azylu. Stěžovatel má za to, že situace, kdy by byl permanentně šikanován/diskriminován nejen státními orgány, ale i společností a blízkým okolím, lze považovat za psychický nátlak dosahující intenzity pronásledování podle § 2 odst. 4 zákona o azylu. Tyto obavy stěžovatele zvyšuje skutečnost, že ve Vietnamu je komunistický režim a lidská práva tam nejsou dodržována. Stěžovatel se tak nebude mít v případě šikanózního jednání vůči jeho osobě na koho reálně obrátit a nebude mu ze

strany vietnamských orgánů poskytnuta ochrana. Toto lze plně vztáhnout i na obavy stěžovatele z věřitelů (lichvářů/vymahačů dluhů). Obdobně má stěžovatel oprávněnou obavu, že ho ve Vietnamu budou pronásledovat osoby, proti kterým svědčil v trestním řízení konaném v České republice, které se již vrátily do Vietnamu. Strach z pomsty vůči stěžovateli je zcela odůvodněný stejně jako hrozba jeho pronásledování, přičemž s tímto se krajský soud ve vztahu k § 12 zákona o azylu nijak nevypořádal.

[4] Názor soudu, že v případě nezákonného jednání věřitelů se musí stěžovatel nejprve obrátit s žádostí o pomoc na státní orgány v zemi původu, považuje stěžovatel za irelevantní a nevhodný způsob k dosažení ochrany svých práv, když právě ve vztahu k těmto orgánům pociťuje obavy z diskriminujícího jednání. V návaznosti na výše uvedené stěžovatel uvedl, že by mu měl být udělen azyl podle § 12 písm. b) zákona o azylu.

[5] Stěžovatel má dále za to, že mu měl být udělen azyl podle § 14 písm. b) zákona o azylu, neboť žádá o udělení azylu z humanitárních, nikoli pobytových důvodů. Má v České republice přítelkyni, která již porodila. Současně má v České republice děti s předchozí manželkou. Své děti chce kontaktovat a vychovávat je a zároveň chce se svojí současnou partnerkou uzavřít manželství a mít s ní rodinu. Neudělení azylu ve spojení s nutností opustit Českou republiku by tak pro stěžovatele ve výsledku znamenalo mnohem závažnější strádání, než by bylo např. hladovění, bezdomovectví a jiné humanitární důvody.

[6] V již zmíněných obavách ze svých věřitelů a pomsty osob, proti kterým svědčil v trestním řízení konaném v České republice, pak stěžovatel spatřuje důvod pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu. Stěžovatel zdůraznil alarmující míru korupce ve Vietnamu a uvedl, že nemůže očekávat, že by mu veřejná moc bezplatně poskytla pomoc a ochranu před výše uvedenými mafiánskými skupinami a naopak lze reálně předpokládat, že tyto skupiny mají nebo v případě potřeby mohou mít příslušné složky veřejné moci pod svým finančním vlivem, a tím si mohou např. zajistit, aby stěžovateli žádná pomoc či ochrana nebyla poskytnuta, nebo aby protiprávní kroky vůči stěžovateli činěné těmito skupinami byly ze strany orgánů veřejné moci přehlíženy. Je tak naplněna definice § 2 odst. 6 zákona o azylu, jelikož přestože je původcem pronásledování soukromá osoba, tak nelze prokázat, že stát nebude schopen nebo ochoten odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmou stěžovatele.

[7] Žalovaný ve svém vyjádření odkázal na odůvodnění svého rozhodnutí a rozsudek krajského soudu a konstatoval, že tato rozhodnutí byla vydána v souladu se zákonem a ve svém postupu ani postupu krajského soudu nespatřuje žádné pochybení.

[8] Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal podmínky pro řízení o kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, a stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[9] Před zahájením meritorního přezkumu věci se však Nejvyšší správní soud musel zabývat otázkou přijatelnosti kasační stížnosti. Podle § 104a odst. 1 s. ř. s. Nejvyšší správní soud odmítne kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany pro nepřijatelnost, pokud tato stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

[10] Vymezením institutu nepřijatelnosti a výkladem konceptu přesahu vlastních zájmů stěžovatele se Nejvyšší správní soud podrobně zabýval v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS. O přijatelnou kasační stížnost se podle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech: 1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu, 2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně, 3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně, 4) v napadeném rozhodnutí krajského soudu bylo shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, b) krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva.

[11] V posuzovaném případě Nejvyšší správní soud shledal, že žádná z těchto podmínek nebyla naplněna, a kasační stížnost je proto ve smyslu § 104a s. ř. s. nepřijatelná.

[12] Z provedené rekapitulace je zřejmé, že stěžovatel brojí proti právnímu posouzení věci žalovaným i krajským soudem, neboť je přesvědčen o tom, že by mu měla být udělena mezinárodní ochrana 1) podle § 12 písm. b) zákona o azylu z důvodu příslušnosti k sociální skupině propuštěných trestanců, 2) podle § 14 zákona o azylu, z důvodu jeho rodinných vazeb na území České republiky, 3) podle § 12 písm. b) zákona o azylu nebo podle § 14a téhož zákona z důvodu obav stěžovatele z věřitelů a pomsty soukromých osob.

[13] K prvním dvěma shora uvedeným důvodům, v nichž stěžovatel spatřuje důvod pro udělení některé z forem mezinárodní ochrany, se Nejvyšší správní soud již vyjádřil v bodech 8 a 9 rozsudku ze dne 1. 2. 2017, č. j. 6 Azs 309/2016 – 28, který byl vydán přímo ve věci nynějšího stěžovatele, v němž konstatoval, že *„první dvě námitky by přijatelnost kasační stížnost založit nemohly. Stěžovatel obavy z pronásledování své osoby jakožto ‘propuštěného trestance‘ formuluje v poměrně obecné rovině. Na přímý dotaz žalovaného, zda zná nějaké případy, kdy se tak dělo, sice vylíčil příběh jednoho svého známého, který měl po návratu do Vietnamu problémy s úřady kvůli své trestní minulosti (‘místní úřady ho vždy předvolaly‘, ‘pořád ho otravují‘, ‘dělaly by mu potíže‘), ty však intenzity pronásledování ve smyslu § 2 odst. 4 zákona o azylu nedosahují. Žalovaný oproti tomu, vycházeje z podkladů, se kterými se stěžovatel seznámil a nezpochybňuje je, dospěl k závěru, že stěžovatel není v situaci,*

kdy by jej vietnamské státní orgány mohly trestně stíhat, a městský soud tento jeho závěr potvrdil. Nejvyšší správní soud přitom již v minulosti obavy občanů Vietnamské socialistické republiky z druhého trestního stíhání po návratu do vlasti vyhodnotil jako liché (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 6. února 2014, č. j. 9 Azs 27/2013 - 27, či ze dne 23. listopadu 2016, č. j. 6 Azs 139/2016 - 28).

K tvrzení stěžovatele, že mu měl být udělen azyl z humanitárních důvodů podle § 14 zákona o azylu, Nejvyšší správní soud uvádí, že na tuto formu mezinárodní ochrany není právní nárok (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. ledna 2004, č. j. 5 Azs 47/2003 - 48). Stěžovatel jako jediný důvod uváděl, že v České republice žije jeho manželka a dítě, což však udělení humanitárního azylu odůvodnit nemůže. V tomto směru lze odkázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. dubna 2004, č. j. 4 Azs 47/2004 - 60: ‚Snaha po legalizaci pobytu z důvodu společného soužití s manželem žijícím na území ČR (občanem Vietnamské socialistické republiky, který však o azyl nepožádal) je sice důvodem pochopitelným, avšak nikoliv natolik závažným a naléhavým, aby bez přistoupení dalších okolností zvláštního zřetele hodných, mohl být vnímán jako výjimečný, tedy zvláštního zřetele hodný ve smyslu § 14 zákona o azylu. V této souvislosti nutno poukázat na to, jak již ostatně učinil správní orgán i soud, že právní úpravu pobytu cizinců na území ČR upravuje zákon č. 326/1999 Sb. o pobytu cizinců, podle něhož se mohla stěžovatelka pokusit svou situaci vyřešit. Nejvyšší správní soud má za to, že ani osobní situace v zemi původu stěžovatelky není důvodem pro udělení azylu z humanitárních důvodů, jak vyplývá ze shora uvedeného.‘ “ K těmto závěrům již není třeba cokoli dodávat. Změna v situaci stěžovatele spočívající v tom, že má v České republice novou přítelkyni, která již porodila, na výše uvedených závěrech týkajících se možného udělení azylu z humanitárních důvodů nic nemění.

[14] Pro úplnost Nejvyšší správní soud konstatuje, že stěžovatel se v souvislosti s tvrzenými humanitárními důvody dovolává § 14 písm. b) zákona o azylu. Takovéto ustanovení však v zákoně o azylu neexistuje. Ohledně § 14 zákona o azylu upravujícího humanitární azyl odkazuje Nejvyšší správní soud na výše uvedené. Pokud snad měl stěžovatel na mysli § 14b zákona o azylu upravující doplňkovou ochranu za účelem sloučení rodiny, pak Nejvyšší správní soud konstatuje, že v posuzované věci není dán ani tento důvod pro udělení této formy doplňkové ochrany, neboť z ničeho nevyplývá (a ani stěžovatel to netvrdí), že by byl rodinným příslušníkem osoby požívající doplňkové ochrany podle § 14b odst. 2 zákona o azylu.

[15] K obavám žadatelů o mezinárodní ochranu z jednání a výhrůžek ze strany soukromých osob se již Nejvyšší správní soud mnohokrát vyjádřil (srov. např. rozsudky NSS ze dne 31. 10. 2003, č. j. 4 Azs 23/2003 – 65, ze dne 18. 12. 2003, č. j. 6 Azs 45/2003 – 49, či z novější doby usnesení ze dne 15. 2. 2017, č. j. 1 Azs 312/2016 – 31); v nich učiněná obecná východiska jsou totiž aplikovatelná na situaci v jakékoli zemi původu. Nadto konkrétně praktikami věřitelů a poskytováním ochrany státními orgány ve Vietnamu se Nejvyšší správní soud také několikrát zabýval např. v rozsudku ze dne 8. 4. 2004, č. j. 4 Azs 47/2004 – 60, usneseních ze dne 30. 9. 2008, č. j. 2 Azs 60/2008 – 58, či ze dne

21. 7. 2016, č. j. 4 Azs 139/2016 – 23. Odkázat dále lze taktéž na rozsudek NSS ze dne 10. 2. 2006, č. j. 4 Azs 129/2005 - 54, podle jehož právního závěru *„obecné tvrzení stěžovatele o obavách z pronásledování či nebezpečí, které mu hrozí v zemi původu, bez prokázání existence takového nebezpečí, za situace, kdy se stěžovatel v zemi původu neobrátil se svými problémy na příslušné orgány, nelze podřadit pod zákonem vymezené důvody udělení azylu.“* Podle rozsudku NSS ze dne 10. 3. 2004, č. j. 3 Azs 22/2004 - 48, pak platí, že *„skutečnost, že žadatel o azyl má v zemi původu obavy před vyhrožováním ze strany soukromé osoby, není bez dalšího důvodem pro udělení azylu podle ustanovení § 12 zákona č. 325/1999, o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb., tím spíše v situaci, kdy politický systém v zemi původu žalobce dává občanům možnost domáhat se ochrany svých práv u státních orgánů, a tyto skutečnosti v řízení o udělení azylu nebyly vyvráceny.“*

[16] Důvodná není ani námitka stěžovatele, že se krajský soud nevypořádal s tvrzeními stěžovatele z hlediska § 12 zákona o azylu, neboť krajský soud mimo jiné uvedl, že obavy z věřitelů a jiných soukromých osob nejsou relevantními důvody z hlediska zákona o azylu a obavu konkrétně stěžovatele v nynějším řízení z opětovného potrestání ve Vietnamu v souvislosti s jím spáchaným trestným činem v České republice rozptýlil NSS v již cit. rozsudku sp. zn. 6 Azs 309/2016, a dále i Krajský soud v Hradci Králové v rozsudku ze dne 25. 4. 2018, sp. zn. 61 Az 6/2018. S ohledem na výše uvedené je zřejmé, že tyto závěry krajského soudu jsou výstižné, správné a přiléhavé.

[17] S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Nejvyšší správní soud proto nepřistoupil k meritornímu přezkumu kasační stížnosti a podle § 104a s. ř. s. ji odmítl pro nepřijatelnost.

[18] Jelikož kasační stížnost byla odmítnuta, Nejvyšší správní soud rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 3. června 2020

Mgr. Aleš Roztočil
předseda senátu